

Vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerinde müşterinin kambyoya ilişkin yükümlölük toplamının, sözleşme vadesinde müşteriye kullandırılan kredi ile yerine getirilmesi halinde, BSMV uygulaması hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	GİDER VERGİLERİ KANUNU
Özelge no	64597866-180[29-2013]-159
Tarih	09.10.2013

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

BÜYÜK MÜKELLEFLER VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Grup Müdürlüğü

Sayı : 64597866-180[29-2013]-159

09/10/2013

Konu : Vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerinde müşterinin kambyoya ilişkin yükümlölük toplamının, sözleşme vadesinde müşteriye kullandırılan kredi ile yerine getirilmesi halinde, BSMV uygulaması

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda, bankanızın müşterileri ve diğer bankalar ile forward, para swapı, opsiyon ve benzeri türev ürünlere ilişkin faaliyetleri kapsamında vadeli işlem sözleşmeleri imzaladığı, 89 Seri No.lu Gider Vergileri Genel Tebliğine göre türev işlemlerinde sözleşme yükümlölüklerinin fiziki olarak yerine getirilmesi veya sözleşmenin nakdi uzlaşma ile sonuçlanması durumuna göre banka ve sigorta muameleleri vergisine (BSMV) tabi tutulduğu veya istisna edildiği, bankanızın sözleşme yükümlölüklerini vadede fiziki olarak yerine getirdiği belirtilerek bankanız ile

müşteriniz arasında imzalanan vadeli işlem sözleşmeleri dolayısıyla müşterinizin bankanıza ödeyeceği yükümlülük toplamını sözleşme vadesinde bankanız tarafından kendisine kredi kullandırılması sonucunda sahip olduğu para ile yerine getirmesi halinde, söz konusu yükümlülüğün anılan Genel Tebliğ çerçevesinde fiziki olarak yerine getirilmiş olarak kabul edilip edilmeyeceği hususunda Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

6802 sayılı Gider Vergileri Kanununun 28 inci maddesinin birinci fıkrasına göre, banka ve sigorta şirketlerinin 3226 sayılı Finansal Kiralama Kanununa göre yaptıkları işlemler hariç olmak üzere, her ne şekilde olursa olsun yapmış oldukları bütün muameleler dolayısıyla kendi lehlerine her ne nam ile olursa olsun nakden veya hesaben aldıkları paralar BSMV ye tabi bulunmaktadır.

6802 sayılı Kanunun 29 uncu maddesinin (p) bendinde, arbitraj muameleleri ile Türkiye'de kurulu borsalarda gerçekleştirilen vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerine ilişkin muameleler ve bu muameleler sonucu lehe alınan paraların BSMV den istisna olduğu, mükellefi belirleyen 30 uncu maddesinde ise BSMV yi banka ve bankerlerle sigorta şirketleri ödeyeceği hükme bağlanmıştır.

Ayrıca konuya ilişkin 89 Seri No.lu Genel Tebliğin "B-Kambiyo Muameleleri" başlıklı bölümünde, "...Bu kapsamda, dövizin TL veya döviz ile değişimini öngören ve bir tarafa alım, diğer tarafa da satış hakkı/yükümlülüğü veren vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerinde; sözleşme vadesinde söz konusu sözleşme yükümlülüklerinin fiziki olarak yerine getirilmesi (sözleşmenin fiziki teslim ile sonuçlanması), yani kambiyo işleminin ana unsur olması durumunda, bu işlemin kambiyo muamelesi olarak değerlendirilmesi gerekmektedir. Diğer taraftan, sözleşmenin vade tarihinde tarafların sözleşme dolayısıyla lehe aldıkları parayı hesaplayıp ödemek suretiyle sözleşmeyi sonlandırmaları halinde, sözleşmenin ana işlem olarak kabulü gerektiğinden, vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerinin nakdi uzlaşısı ile sonuçlanmasının kambiyo muamelesi kapsamında değerlendirilmesi mümkün değildir.

6802 sayılı Kanunun 31 inci maddesi uyarınca, kambiyo alım ve satım muamelelerinde döviz satışı ile birlikte vergiyi doğuran olay gerçekleşmekte ve döviz satış tutarının tamamı vergiye tabi bulunmaktadır. Ancak, 2008/13459 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca, 1/5/2008 tarihinden itibaren döviz satış işlemlerinde BSMV oranı sıfır olarak uygulanmaktadır.

Bu nedenle, fiziki teslimatla sonuçlanan döviz/TL ve döviz/döviz vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri neticesindeki kambiyo işlemlerinde BSMV oranı sıfır olarak uygulanacaktır. Öte yandan, söz konusu sözleşmelerin nakdi uzlaşısı ile sonuçlanması durumunda ise, sözleşme dolayısıyla lehe alınan paranın hesaplanması ve bu tutar üzerinden %5 oranında BSMV hesaplanması gerekmektedir." açıklamaları yer almaktadır.

Öte yandan 89 Seri No.lu Genel Tebliğin "D-1-Genel Açıklama" bölümünde "...6802 sayılı Kanunun 29 uncu maddesinin (p) bendinde Türkiye'de kurulu borsalarda gerçekleştirilen vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerine ilişkin muameleler ve bu muameleler sonucu lehe alınan paralar BSMV den istisna

edilmiştir. Bu istisna uygulamasına ilişkin açıklamalara 22/10/2010 tarihli ve 27737 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 87 Seri No.lu Gider Vergileri Genel Tebliğinin "C- Türkiye'de Kurulu Borsalarda Yapılan Vadeli İşlem ve Opsiyon Sözleşmelerine İlişkin İşlemlerde BSMV İstisnası" başlıklı bölümünde yer verilmiştir.

Buna göre, Türkiye'de kurulu borsalarda yapılan opsiyon sözleşmelerinin alım satım işlemleri ile opsiyon hakkının satılması dolayısıyla lehe alınan paralar (opsiyon primi) istisna kapsamına girmektedir. Ancak, sözleşme işlemlerine ilişkin nakdi teminatların Takasbanka yatırılması suretiyle lehe alınan paralar istisna kapsamına girmemekte olup, BSMV ye tabi tutulmalıdır. Diğer taraftan, bankaların Takasbank nezdinde zorunlu olarak bulundurdıkları teminat tutarlarının nemalandırılması karşılığında lehe aldıkları paralar, bankalar arası mevduat muameleleri sonucu lehe alınan para olarak 98/11591 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca %1 oranında BSMV ye tabidir." açıklamaları yer almaktadır.

Yukarıda yer alan hüküm ve açıklamalara göre, Türkiye'de kurulu borsalarda gerçekleştirilen vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerine ilişkin muameleler ve bu muameleler sonucu lehe alınan paralar BSMV den istisna olup dövizin TL veya döviz ile değişimini öngören ve bir tarafa alım, diğer tarafa da satış hakkı/yükümlülüğü veren vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerinde; sözleşme vadesinde söz konusu sözleşme yükümlülüklerinin tamamının fiziki olarak yerine getirilmesi, yani kambiyo işleminin ana unsur olması durumunda, bu işlem kambiyo muamelesi olarak değerlendirilmekte ve yalnızca bu işlemlere BSMV oranının sıfır olarak uygulanması mümkün bulunmaktadır.

Ayrıca müşterileriniz ile yapılan vadeli işlem ve opsiyon sözleşmelerinde, müşterilerinizin vade tarihindeki yükümlülük toplamını bu tarihte bankanız tarafından kullanılan kredi sonucunda sahip olduğu para ile gerçekleştirmesi ve dolayısıyla fiziki teslimatla sonuçlanan bir kambiyo işlemi niteliğinde olması durumunda, bu işlem sıfır oranında BSMV ye tabi tutulacaktır. Ancak kredi kullanımı, bu işlemin nakdi uzlaşısı ile sonuçlanmasında bir araç olarak kullanılıp kredinin açılıp kapatılarak sadece yükümlülük farklarının ödendiğinin tespiti halinde, beyan olunmayan BSMV tutarlarının 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümleri çerçevesinde hesaplanacak ceza ve gecikme faizi ile birlikte bankanızdan aranacağı tabiidir.

Öte yandan, kambiyo işlemi niteliğinde olan vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri dışındaki sözleşmelerde tarafların sözleşme yükümlülüklerini vadede fiziki olarak gerçekleştirilmesinin herhangi bir önemi bulunmamakta olup bu sözleşmeler dolayısıyla lehe alınan paraların %5 oranında BSMV ye tabi tutulması gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026